

HEBREEËN
VOOR
IEDEREEN

In deze serie verschenen delen

Matteüs voor iedereen, twee delen

Marcus voor iedereen

Lucas voor iedereen, twee delen

Johannes voor iedereen, twee delen

Handelingen voor iedereen, twee delen

Paulus voor iedereen, Romeinen, twee delen

Paulus voor iedereen, 1 Korintiërs

Paulus voor iedereen, 2 Korintiërs

Paulus voor iedereen, Galaten, Tessalonicenzen

Paulus voor iedereen, Gevangenisbrieven (Efeze,

Filippenzen, Kolossenzen, Filemon)

Paulus voor iedereen, Pastorale brieven

Hebreeën voor iedereen

Algemene zendbrieven voor iedereen

Openbaring voor iedereen

■

HEBREEËN
voor
IEDEREEN

MET BIJBELSTUDIEGIDS

■

TOM
WRIGHT

© Nicholas Thomas Wright 2003

Oorspronkelijk uitgever Society for Promoting Christian Knowledge,
Londen

Oorspronkelijke titels *Hebrews for Everyone en For Everyone Study Guides
Hebrews*

© Nederlandse editie: Uitgeverij Van Wijnen, Postbus 172, 8800 AD
Franeker, 2019

De Bijbelteksten zijn met toestemming van het Nederlands
Bijbelgenootschap overgenomen uit de Nieuwe Bijbelvertaling (NBV).

Vertaling Martin Strengholt
Omslagontwerp Monica Capoferri
Omslagfoto Andrea Rossi

www.uitgeverijvanwijnen.nl

ISBN 9789051943238

NUR 707

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvou-
digd in welke vorm dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming
van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form whatsoever without
previous written permission from the publisher.

INHOUD

<i>Introductie</i>	9
Hebreeën 1,1-5	De enige ware Zoon van God 13
Hebreeën 1,6-14	De messias staat boven de engelen 17
Hebreeën 2,1-4	Negeer de redding die God biedt niet 22
Hebreeën 2,5-9	Jezus als de ware mens 26
Hebreeën 2,10-18	De messias en zijn broers en zussen 31
Hebreeën 3,1-6	Jezus en Mozes 35
Hebreeën 3,7-13	Vandaag is het de tijd om te luisteren 40
Hebreeën 3,14-19	Hou je stevig vast 45
Hebreeën 4,1-10	Doorgaan naar de sabbatsrust 49
Hebreeën 4,11-13	Pas op! Gods woord is aan het werk 54
Hebreeën 4,14 – 5,3	De meevoelende hogepriester 58
Hebreeën 5,4-10	De Zoon wordt hogepriester 64
Hebreeën 5,11-14	Ben jij klaar voor het vaste voedsel? 68
Hebreeën 6,1-8	Geen weg terug 73
Hebreeën 6,9-12	Houd vol! 79
Hebreeën 6,13-20	Gods onveranderlijke belofte 84
Hebreeën 7,1-10	Melchisedek, de grote priester- koning 88
Hebreeën 7,11-19	Een nieuw soort priesterschap 93
Hebreeën 7,20-28	Het blijvende priesterschap van Jezus 97
Hebreeën 8,1-6	Betere dienst, beter verbond 102
Hebreeën 8,7-13	De belofte van een nieuw verbond 106

INHOUD

Hebreeën 9,1-10	De oude tabernakel wijst vooruit naar de nieuwe	111
Hebreeën 9,11-14	Het offer van de messias	116
Hebreeën 9,15-22	Het doel van het bloed	120
Hebreeën 9,23-28	Het werk van de messias in het hemelse heiligdom	124
Hebreeën 10,1-10	Het einde van de offers	128
Hebreeën 10,11-18	Het voltooide werk van de messias	133
Hebreeën 10,19-25	Laten we God dan naderen!	138
Hebreeën 10,26-31	Waarschuwing voor het oordeel	142
Hebreeën 10,32-39	Lijden in hoop	147
Hebreeën 11,1-6	Wat het geloof echt betekent	151
Hebreeën 11,7-12	Geloof en de toekomst: Noach, Abraham en Sara	156
Hebreeën 11,13-22	Geloof kijkt over de dood heen	161
Hebreeën 11,23-31	Geloof en de toekomst: Mozes en de uittocht	166
Hebreeën 11,32-40	Geloof en de toekomst: de grote menigte	170
Hebreeën 12,1-3	De blik op Jezus gericht houden	174
Hebreeën 12,4-11	Het lijden van een christen is de tucht van de Vader	179
Hebreeën 12,12-17	Wees alert op de gevaren	183
Hebreeën 12,18-24	Van de berg Sinäi naar de berg Sion	187
Hebreeën 12,25-29	Het onwankelbare koninkrijk	192
Hebreeën 13,1-8	Het leven van een christen in de praktijk	197
Hebreeën 13,9-16	Buiten de oude stad, op zoek naar de nieuwe	202
Hebreeën 13,17-25	De God van de vrede zij met jullie	207
<i>Woordenlijst</i>		212
BIJBELSTUDIEGIDSEN		230
<i>geschreven samen met Patty Pell</i>		

Voor
Robert en Leah,
mijn vrienden, buren en reisgenoten

INTRODUCTIE

De allereerste keer dat iemand in het openbaar de mensen over Jezus vertelde, was het heel duidelijk: deze boodschap is voor *iedereen*.

Het was een geweldige dag – het wordt wel de geboortedag van de kerk genoemd. De machtige wind van Gods geest had door de volgelingen van Jezus gewaaid, waardoor ze vervuld waren van een nieuwe vreugde en zich van Gods aanwezigheid en kracht bewust waren. Hun leider, Petrus, had een paar weken daarvoor nog gehuild als een baby, omdat hij vloekend bezworen had dat hij Jezus niet eens kende. Nu stond hij aan een enorme menigte uit te leggen dat er iets was gebeurd wat de wereld voorgoed had veranderd. Wat God voor hem, Petrus, had gedaan, begon Hij nu voor de hele wereld te doen: nieuw leven, vergeving, nieuwe hoop en kracht begonnen te bloeien als lentebloemen na een lange winter. Een nieuw tijdperk was begonnen, waarin de levende God nieuwe dingen zou gaan doen in de wereld – en het zou beginnen op die plaats, op dat tijdstip met de mensen die toen naar hem aan luisterden.

‘De belofte is voor *jullie*,’ zei hij, ‘en voor jullie kinderen en voor iedereen die ver weg is’ (Handelingen 2,39). Het was niet alleen voor de persoon die naast je stond. Het was voor iedereen.

Petrus’ woorden kwamen uit: binnen een opvallend korte tijd verspreidde de jonge beweging zich over het grootste gedeelte van de in die tijd bekende wereld. En één manier waarop de belofte aan *iedereen* bekend werd, was door de geschriften van de eerste christelijke leiders. Deze korte werken – voor het grootste gedeelte brieven en verhalen over

INTRODUCTIE

Jezus – werden wijdverspreid en gretig gelezen. Ze waren nooit bedoeld voor een religieuze of intellectuele elite. Vanaf het eerste begin waren ze bedoeld voor iedereen.

Dit is in onze tijd niet anders. Natuurlijk, het is van belang dat sommige mensen tijd en zorg besteden aan het historische bewijs, de betekenis van de originele woorden (de eerste christenen schreven in het Grieks) en het precieze, bijzondere effect van wat verschillende schrijvers zeiden over God, Jezus, de wereld en zichzelf. Deze serie, de *Bijbel voor iedereen*, is nauwkeurig gebaseerd op de boeken die ons daarover vertellen. Maar het doel van al die boeken is dat de boodschap bekend kan worden bij iedereen, vooral bij mensen die normaal gesproken geen boek met voetnoten en Grieks zouden lezen. Voor dat soort mensen zijn de boeken uit deze serie geschreven. En daarom staat er een woordenlijst achterin, met de belangrijkste woorden die je nodig hebt om verder te kunnen komen en een simpele beschrijving van wat ze betekenen. Telkens als je een woord **vetgedrukt** in de tekst ziet staan, kun je achterin opzoeken hoe het ook alweer precies zat.

Er zijn vandaag de dag natuurlijk veel vertalingen van het Nieuwe Testament beschikbaar. Degene die ik hier aanbied, is gemaakt voor dezelfde soort lezer: een die wellicht niet direct de meer formele, soms zelfs zware toon van sommige standaardvertalingen zou begrijpen. Ik heb uiteraard geprobeerd zo dicht mogelijk bij het origineel te blijven, maar mijn belangrijkste doel is geweest er zeker van te zijn dat de woorden niet alleen tot sommige mensen kunnen spreken, maar tot iedereen.¹

De brief aan de Hebreeën is een van de meest aanspre-

¹ Het vertalen van Wrights bijbelvertaling zorgt voor te veel afstand van de grondtekst. Daarom wordt voor deze serie de *Nieuwe Bijbelvertaling* (NBV) gebruikt, die met hetzelfde doel is vertaald. Namen en citaten in de lopende tekst zijn waar mogelijk ontleend aan de NBV. [noot van de vertaler]

INTRODUCTIE

kende en prikkelende geschriften van het Nieuwe Testament. Hij wordt vaak wat moeilijk gevonden, wat komt doordat er ideeën in voorkomen waarmee we niet zo vertrouwd zijn. Maar als we hem een kans geven en als een nieuwe vriend beter leren kennen, dan zullen we merken dat hij vol interessante en verrassende gedachten zit, en een krachtige boodschap bevat waar de kerk van vandaag en morgen, net als die van gisteren, veel aan kan hebben. Dus hier is het: *Hebreeën voor iedereen!*

Tom Wright

HEBREEËN 1,1-5

De enige ware Zoon van God

¹Op velerlei wijzen en langs velerlei wegen heeft God in het verleden tot de voorouders gesproken door de profeten, ²maar nu de tijd ten einde loopt heeft hij tot ons gesproken door zijn Zoon, die hij heeft aangewezen als enig erfgenaam en door wie hij de wereld heeft geschapen. ³In hem schittert Gods luister, hij is zijn evenbeeld, hij schraagt de schepping met zijn machtig woord; hij heeft, na de reiniging van de zonden te hebben voltrokken, plaatsgenomen aan de rechterzijde van Gods hemelse majesteit, ⁴verheven boven de engelen omdat hij een eerbiedwaardiger naam heeft ontvangen dan zij. ⁵Tegen wie van de engelen heeft God immers ooit gezegd: 'Jij bent mijn zoon, ik heb je vandaag verwekt'? Of: 'Ik zal een vader voor hem zijn, en hij voor mij een zoon'?

Vanochtend kreeg ik een e-mail van een oude vriend van me, die in een ander deel van de wereld woont. Hij had gehoord dat mijn dochter zou gaan trouwen en wilde me feliciteren, en me er tegelijk van op de hoogte houden hoe het met zijn eigen dochter ging. Ze was nu tiener, had paars haar en zeven oorringen, en ook nog een ring in haar lip en navel. Even leek het of hij vooral op mijn medeleven uit was, maar daaronder beluisterde ik iets heel anders: vreugde en trots. Ik herinnerde me nog goed hoe mijn vriend zelf als tiener was geweest: een rebel, met lang haar, harde muziek, een peuk in zijn mond... Kennelijk viel ook in hun gezin de appel niet ver van de stam. Als hij naar haar keek, was het alsof hij zichzelf zag, zozeer leek ze op hem. Zijn eigen karakter (of in ieder geval één kant daarvan) was duidelijk in haar te zien.

Dit is een relatief luchtig en alledaags voorbeeld bij de verheven en bepaald niet alledaagse beschrijving van God

HEBREEËN 1,1-5 De enige ware Zoon van God

en zijn enige Zoon, waarmee de brief aan de Hebreëen opent. De Zoon is het exacte 'evenbeeld' van God. Hij is, oneerbiedig gezegd, niet zomaar een appel van de stam, alsof er nog veel meer zouden kunnen zijn, die net als hij Gods volmaakte evenbeeld zijn; hij is de unieke Zoon. Voor wie naar hem kijkt, is het alsof je naar een spiegelbeeld van God zelf kijkt. Hij vormt een perfecte, voor iedereen zichtbare reproductie van wie God zelf is.

Wat hier met 'evenbeeld' vertaald is, is in de oorspronkelijke Griekse tekst een iets uitgebreidere uitdrukking, die letterlijk 'afdruk van zijn wezen' betekent. Het Griekse woord voor 'afdruk' is *charakter*, waar ons woord 'karakter' vandaan komt. Dat is een interessant woord, zowel in het Grieks als in het Nederlands. We spreken over het spelen van een 'karakter' in een toneelstuk, maar bijvoorbeeld ook over de 'karakters' van een alfabet (zoals het Chinese). Wat is het gemeenschappelijke element van die twee betekenissen? Wat is de oorsprong van het begrip 'karakter'?

In de oudheid lag die oorsprong bij het graveren of het stempelen van zacht of heet metaal met een patroon dat vervolgens blijvend op dat metaal te zien zou zijn. Hoewel de drukpers zoals die in de vijftiende eeuw door Johannes Gutenberg uitgevonden is, in de oudheid nog niet bekend was, kende men wel vergelijkbare technieken, die met name voor het slaan van munten gebruikt werden. De keizer gaf een graveur de opdracht om zijn portret met bijpassende tekst of afkortingen op een stempel van een harde metaal-soort te vervaardigen. Met dat stempel werden vervolgens munten geslagen, zodat deze de exacte afdruk van het stempel vertoonden. De munten waren als het ware een 'uitdrukking' van het stempel.

En dat was precies waarvoor in de oudheid het Griekse woord *charakter* gebruikt werd: de exacte afdruk van een stempel op een munt. Van daaruit kreeg het ook de betekenis van zowel de afzonderlijke letters die op deze manier

HEBREEËN 1,1-5 De enige ware Zoon van God

verkregen konden worden (vandaar de 'karakters' van een taal), als van het 'karakter' in de bredere betekenis van het woord, van een persoon of ding: het soort persoon dat iemand is, of het 'type' zo je wilt (nog zo'n woord om eens over na te denken). En dit is wat de schrijver van onze brief over Jezus zegt. Het is alsof de exacte afdruk van de aard en heerlijkheid van de Vader precies gereproduceerd is in het zachte metaal van de menselijke natuur van de Zoon. Nu kan de hele wereld het zien.

Houd het beeld van de keizer en zijn graveur nog even vast, en lees met dat in gedachten de eerste twee verzen van deze opmerkelijke brief nog eens. Stel dat de keizer al heel lang aan zijn onderdanen wilde vertellen wie hij was, om hun een helder idee van zijn karakter te geven. En stel dat het metaalstempel nog niet uitgevonden was. Dan zou de keizer alleen maar tekeningen of schetsen kunnen sturen. Die zouden de mensen wel iets duidelijk kunnen maken, maar ze zouden geen compleet beeld van zijn persoon krijgen. Maar dan wordt het eindelijk mogelijk: hard metaal gedrukt in zacht metaal, een exacte weergave van het oorspronkelijke beeld. Zo is het, zegt de schrijver: God had zijn volk al heel vaak van tevoren schetsen van zichzelf gestuurd; nu had hij hun zijn exacte portret gegeven.

Met deze gedachte, die de schrijver als een groots en tamelijk formeel begin van de brief opgeschreven heeft, nodigt hij ons uit om in één oogopslag de hele Bijbelse geschiedenis te overzien, en dan te zien hoe die in Jezus tot een climax komt. (Anders dan de brieven van Paulus blijkt uit deze brief nergens wie hem geschreven heeft of voor wie hij bedoeld is, wat aan de ene kant frustrerend is, maar aan de andere kant het plezier dat we aan de rijke en verheven gedachten erin kunnen beleven niet hoeft te bederven.) Denk maar aan de grote profeten als Abraham, Mozes, Samuel en Elia, en natuurlijk aan schrijvende profeten als Jesaja, Jeremia en de overigen. De schrijver van onze brief

HEBREEËN 1,1-5 De enige ware Zoon van God

zou David ook in dat rijtje hebben opgenomen, zoals te zien is aan de manier waarop hij de psalmen citeert.

Deze lange zin waarmee de brief opent is meer dan slechts een retorische, bloemrijke opeenstapeling van woorden. Hij laat duidelijk zien welke redenering als een rode draad door de hele brief heen loopt. Telkens weer begint hij met een gedeelte uit het Oude Testament, waarna de schrijver aantoont hoe dat vooruitwees naar iets wat nog moest komen. En telkens weer blijkt dat 'iets' waarnaar verwezen wordt niemand minder dan Jezus te zijn – Jezus, die blijkens deze verzen Gods unieke Zoon is. Hij is degene die volkomen en definitief met de zonde afgerekend heeft, en nu aan Gods rechterhand zit en heerst; degene voor wie zelfs de engelen zich in onderwerping neerbuigen.

In het volgende gedeelte wordt die laatste gedachte verder uitgewerkt. Maar voordat we verdergaan is het goed om op te merken dat de woorden die de schrijver in vers 5 aanhaalt, uit de twee oudtestamentische gedeelten komen die door de eerste christenen het meest gebruikt werden, wanneer ze ermee worstelden om over Jezus te zeggen wat over hem gezegd moest worden. In zowel Psalm 2,7 als 2 Samuel 7,14 gaat het over de **messias**, de ultieme **zoon van David**, die ook Gods eigen speciale zoon is. Net als alle christenen uit de begintijd begint de schrijver van deze brief in zijn denken bij de overtuiging dat Jezus de messias, de ware koning van Israël, was en is. Vanuit dat startpunt vloeit de rest voort.

Dus hoewel we niet weten wie de auteur van deze brief was, weten we wel iets over hem dat nog veel belangrijker is. Direct vanaf het begin heeft hij zijn blik op Jezus gericht. Aan het eind van de brief, wanneer hij de verschillende lijnen bij elkaar brengt, roept hij ons op om ook de blik op hem gericht te houden (12,2; 13,8). Ben je er klaar voor om de handschoen op te pakken?

HEBREEËN 1,6-14 De messias staat boven de engelen

HEBREEËN 1,6-14**De messias staat boven de engelen**

⁶Maar wanneer hij de eerstgeborene de wereld weer binnenleidt, zegt hij: ‘Laten al Gods engelen hem eer bewijzen.’ ⁷Over de engelen zegt hij: ‘Die zijn engelen inzet als windvlagen, en zijn dienaren als een vlamvend vuur.’ ⁸Maar tegen de Zoon zegt hij: ‘God, uw troon houdt stand tot in alle eeuwigheid, en de scepter van het recht is de scepter van uw koningschap. ⁹Gerechtigheid hebt u liefgehad en onrecht gehaat; daarom, God, heeft uw God u gezalft met vreugdeolie, als geen van uw gelijken.’ ¹⁰En ook: ‘In het begin hebt u, Heer, de aarde gegrondvest, en de hemel is het werk van uw handen. ¹¹Zij zullen vergaan, maar u houdt stand, ze zullen als een gewaad verslijten, ¹²als een mantel zult u ze oprollen, als een gewaad zullen ze worden verwisseld; maar u blijft dezelfde, en uw jaren zullen geen einde nemen.’ ¹³Tegen wie van de engelen heeft hij ooit gezegd: ‘Neem plaats aan mijn rechterhand, tot ik van je vijanden een bank voor je voeten heb gemaakt?’ ¹⁴Zijn zij niet allen dienende geesten, uitgezonden om hen bij te staan die deel zullen krijgen aan de redding?’

Kerst kwam er weer aan, en we waren er voor ons gevoel heel lang druk mee om niet alleen cadeautjes te kopen, maar ze ook in te pakken. Het is dan ook altijd weer een heerlijk gezicht, om op kerstochtend al die glimmende pakjes te zien liggen, met linten en strikken versierd. Hoe fantastisch moeten de cadeaus zelf wel niet zijn, als ze zo schitterend verpakt zijn?

Maar op die Kerstdag was een van onze kinderen zo verrukt over het pakpapier, en de mooie doos die erin zat, dat

HEBREEËN 1,6-14 De messias staat boven de engelen

ze bijna geen aandacht had voor het cadeau zelf. Niet dat ze niet blij was met het cadeautje, maar later die dag troffen we haar achter de bank aan, waar ze met, jawel, de doos zat te spelen. Ze gebruikte hem als een soort minipoppenhuis. Dat ging prima, en het was zo'n prachtige doos. Het pakpapier had ze eromheen gedrapeerd als achtergrond voor haar spel. Ik weet niet eens meer welk cadeau in de doos had gezeten, dat zegt genoeg.

De schrijver van Hebreëen vindt het belangrijk dat de mensen aan wie hij schrijft niet in die fout vervallen. Het gaat om Joodse christenen, wat alle christenen uit het aller-eerste begin waren. Toch lijkt het erop dat deze brief niet in die eerste periode geschreven is, maar wellicht ergens tussen het jaar 50 en 70 n. Chr., of mogelijk zelfs nog later. Tegen die tijd waren de Joodse christenen er al aardig aan gewend geraakt dat ze onderdeel van een gezin waren waarvan ook gelovigen uit de **heidenen** deel uitmaakten. Ze hadden het idee geaccepteerd dat Gods plan na jaren van voorbereiding nu volledig onthuld was. Het geschenk was uit zijn pakpapier gehaald. Dat geschenk was niemand minder dan Jezus zelf, Gods eigen unieke Zoon, die gekomen was om alles waarvan de **wet** en de profeten gesproken hadden te vervullen. Nu konden ze de eerdere fasen van Gods plan achter zich laten, en zich met blijdschap geven aan de nieuwe fase die aangebroken was.

Maar voor een groot deel van de rest van de Joods-christelijke gemeenschap lag dat niet zo simpel. Velen van hun familieleden, vrienden en burens hadden Jezus niet als **messias** aanvaard, en meenden dat zij zich hadden laten misleiden en gevaarlijk ontrouw waren aan alles wat God eerder gezegd had. Op allerlei wijzen werden ze onder druk gezet om naar het oude geloof terug te keren en deze nieuwe beweging met haar vreemde claims op te geven, en terug te keren naar een leven onder Gods wet, die hij via Mozes gegeven had. De wet was toch iets fantastisch? Waarom zou

HEBREEËN 1,6-14 De messias staat boven de engelen

je iets anders willen? Hij was immers niet enkel door God gegeven, al was dat op zich al belangrijk genoeg. Ze hadden hem ook in een schitterende verpakking ontvangen, via Mozes die hem (zo wilde de Joodse traditie het) van engelen had gekregen...

In de brief die aan deze gelovigen gericht is wordt betoogd dat je niet terug kunt naar een vroegere fase van Gods plan, maar dat je juist vooruit moet. De schrijver wil aantonen dat je je vol verlangen vanuit de nieuwe fase moet laten leiden naar de fase die daarna weer komt, de fase die nog moet beginnen. Om die reden toont de schrijver aan het begin van het lange betoog in Hebreeën uit de Joodse Schriften zelf aan, dat het altijd al Gods bedoeling was dat de messias boven de engelen zou staan, en dus ook (zoals we in de komende twee hoofdstukken zullen ontdekken) boven de wet die via de engelen gegeven was. Die wet stond niet voor altijd vast, zoals veel Joden toen meenden, en nog steeds menen. Hij hoorde bij de voorbereiding die God plande, als schitterend en mooi pakpapier waarin het uiteindelijke geschenk verpakt zou worden: het cadeau van God zelf, dat hij schonk in de persoon van zijn Zoon. Op dit punt wil de brief dan ook waarschuwen tegen de vergissing om niet met het cadeau zelf maar enkel met het pakpapier te gaan zitten spelen.

Er zijn drie dingen die de schrijver met name noemt, die ermee te maken hebben dat de messias boven de engelen staat. Alle drie worden ze verderop in de brief uitgebreider behandeld. In vers 6 haalt de schrijver Psalm 97,7 aan om te laten zien dat het Gods bedoeling is dat de engelen de Zoon aanbidden. Vervolgens citeert hij nog drie andere teksten over de messias om hem tegen de engelen af te zetten. Die laatste zijn volgens Psalm 104,4 (dat in vers 7 aangehaald wordt) dienaren van God en niet zozeer een levende belichaming van hem.

Eerst citeert de schrijver in vers 8 en 9 Psalm 45,7-8. Dit

HEBREEËN 1,6-14 De messias staat boven de engelen

is een adembenemend gedeelte omdat de koning (over wie de hele psalm gaat) aangesproken wordt alsof hij 'God' genoemd kan worden. Hier wordt de koning als een soort god neergezet, als iemand die door zijn absolute heerschappij gerechtigheid in stand houdt en de regels van de ware wet in de wereld toepast, precies zoals het volgens veel teksten gezegd wordt dat het moet zijn. Een van de grote Bijbelse thema's over Gods toekomst luidt dat God naar ware gerechtigheid verlangt. Voor ons die door krant, tv en internet dagelijks zien dat ongerechtigheid en boosheid overal op de wereld heerst, is het zeker niet verkeerd om over die belofte na te denken. Een van Gods doelen is om de zonden van zijn volk te vergeven, en dat is iets waarover deze brief meer dan genoeg te zeggen heeft. Maar dat is nog maar een deeltje van het hogere doel om een wereld te scheppen waar voor het kwaad eindelijk geen plek meer is. Uit deze psalm zoals hij hier in Hebreeën geciteerd wordt, blijkt dan dat dit alles niet door de engelen tot stand wordt gebracht. Zij assisteren bij het hele gebeuren, maar degene die het echte werk doet is de ware, gezalfde koning, de messias.

Het tweede gedeelte komt uit Psalm 102,26-28 en haakt aan bij het 'tot in alle eeuwigheid' uit het vorige citaat. Eens komt er een tijd, aldus deze psalm, waarin de hele tegenwoordige wereld, zowel de aarde als de **hemel**, als een boekrol opgerold zal worden en er een nieuwe hemel en aarde voor in de plaats zullen komen. Aan het eind van hoofdstuk 12 komt de brief op dit thema terug, en als we dit als kader in gedachten houden, helpt dat om veel dingen die in de brief aan de orde komen te plaatsen. Gods plan van voorbereiding door de wet en de profeten bereikt in de messias een climax. Deze messias zal zelf degene zijn die Gods plan van verlossing en gerechtigheid tot een goed einde brengt totdat een heel 'nieuw tijdperk', de '**komende eeuw**' begint, het tijdperk van de vernieuwde hemel en aarde. Hij is giste-

HEBREEËN 1,6-14 De messias staat boven de engelen

ren, vandaag en voor eeuwig dezelfde (13,8). De engelen bereidden de weg, maar hij is degene wiens leven en verlossende heerschappij tot in alle eeuwigheid zullen duren (zie in het bijzonder hoofdstuk 7).

Het derde, kortere gedeelte komt uit Psalm 110. Dat is zo'n gedeelte dat door de eerste generaties christenen gebruikt werd om de betekenis van Jezus' messiasschap uit te leggen. Ook in Hebreeën komt die psalm nog een aantal keren voor. Die gaat over de troonsbestijging van Gods ware koning die aan zijn rechterhand zal zitten en over de soevereine heerschappij die hij zal uitoefenen, tot alles wat zijn plan van gerechtigheid en verlossing in de weg staat verslagen zal zijn. Ook hiervoor geldt dat iets dergelijks over de engelen nooit gezegd is. Zij zijn, zo concludeert Hebreeën, 'slechts' dienende geesten, die in Gods plan een bepaalde taak toegewezen hebben gekregen. Als je eenmaal ziet wie de Zoon echt is en welke taak hij in Gods plan moest vervullen, dan wil je echt niet terug naar iets anders of iets wat minder is.

Mogelijk zijn er in onze tijd niet veel lezers die in de verleiding komen om het christelijke geloof op te geven en op een of andere vorm van Jodendom over te stappen. Wel is het belangrijk dat we goed zien waarom de druk om dat te doen in de eerste periode van de kerk veel meer voor de hand lag. Tegelijk lijken velen in onze tijd (ook binnen de kerk) ontevreden met wat ze hebben, en maar wat bereid om hun geestelijke horizon te verbreden (zoals zij het wellicht zien) tot engelen, heiligen of andere interessante 'zjsporen'. Laat deze brief een waarschuwing zijn en ook een bemoediging. Maar laten we niet met het cadeaupapier gaan spelen, maar alleen met het echte cadeau zelf. Krijg er meer oog voor wie Jezus werkelijk is, welke taak hij in Gods plan had en nog steeds heeft. En richt je op het leven van aanbidding en dienst waartoe hij (en niemand anders) ieder van ons oproept.

HEBREEËN 2,1-4 Negeer de redding die God biedt niet

HEBREEËN 2,1-4**Negeer de redding die God biedt niet**

¹Daarom moeten wij al onze aandacht richten op wat we gehoord hebben, dan zullen we niet uit de koers raken. ²Want als het door engelen gesproken woord al zo veel rechtskracht bezat dat op elke overtreding en ongehoorzaamheid een rechtmatige straf volgde, ³hoe zullen wij dan aan die straf ontkomen wanneer we geen acht slaan op de zoveel meer omvattende redding die begonnen is met de woorden van de Heer, en die voor ons bevestigd werd door hen die deze woorden hebben gehoord? ⁴Ook God zelf getuigde daarvan, door tekenen en wonderen en allerlei grote daden te verrichten, en door de gaven van de heilige Geest overeenkomstig zijn wil te verdelen.

In een bekend verhaaltje zit een toegewijde christen vast op een rand halverwege een steile rotswand. Ver onder hem slaan de golven van de zee stuk op de rotsen. Boven hem bevindt zich een onbeklimbare muur van gladde rots.

Vurig bidt hij tot God om uitredding. Opeens verschijnt er een enorme adelaar die hem uitnodigt om op zijn rug plaats te nemen. Dat weigert hij. Even later vliegt er een helikopter langs, maar ook die wuift hij weg. Daarna draait een klein vliegtuigje rondjes en biedt aan een touwladder naar beneden te laten zakken. Ook dit wil hij niet aan nemen. Ondertussen blijft hij bidden, en ten slotte zegt hij: 'Heer, waarom redt U mij toch niet?' En dan antwoordt God: 'Ik heb een vogel, een helikopter en een touwladder naar je toegestuurd, waarom heb je die niet gebruikt?'

Het is een dwaas verhaaltje, maar wel een waar heel wat in zit. God verhoort gebeden, maar niet altijd op de manier waarop wij dat verwachten. Geregeld grijpt God in door dingen die voor ons natuurlijke of toevallige gebeurtenissen lijken. Als je voor leiding op een stem uit de hemel wacht,

HEBREEËN 2,1-4 Negeer de redding die God biedt niet

of voor genezing op een donderslag bij heldere hemel, dan zie je de schijnbaar ‘alledaagse’ middelen over het hoofd die God vaak gebruikt: een landkaart om je de weg te wijzen, een arts om je te genezen, een helikopter om je uit een noodsituatie te redden. En het staat heel dom (dat is wat dit gedeelte van de brief aan de Hebreëen ons duidelijk wil maken) om juist aan dat wat God voor ons doet geen aandacht te schenken, enkel en alleen omdat het niet is wat je verwachtte of misschien graag wilde.

In feite volgt de brief een lijn die wel wat weg heeft van het verhaaltje waarmee we begonnen. God heeft via zijn engelen de **wet** al gestuurd; zie wat er gebeurt als de mensen die veronachtzamen. En nu, wat zal er gebeuren wanneer ze weigeren acht te slaan op iets wat nog veel belangrijker en krachtiger is? God zou zomaar tot de slotsom kunnen komen dat ze eigenlijk helemaal niet gered willen worden, niet bevrijd willen worden uit de zonde en ongerechtigheid die als een woeste zee om hen heen woeden, en die hen niet alleen van buitenaf dreigen te overweldigen, maar (zoals we tot onze afschuw ontdekken) ook van binnenuit. Daarom onderstreept Hebreëen hier en op verschillende andere plekken in de brief het feit dat een christen niet alleen moet vasthouden aan wat hij heeft (in plaats van dat los te laten), maar ook dat hij er nog veel *beter* op moeten letten. Hij moet zich de waarheid en het **leven** die hij heeft omdat hij aan de **messias** toebehoort, werkelijk *eigen maken*.

In het beeld dat in het eerste vers gebruikt wordt lijkt ook iets van de gevaren van de zee door te klinken: ‘[...] dan zullen we niet uit koers raken,’ namelijk als we ‘al onze aandacht richten op wat we gehoord hebben’. Denk je in dat je in een kleine motorboot zit en een eindje van de kust vaart en je weg zoekt om de juiste haven te vinden. Uiteraard moet je de motor door laten draaien en het roer stevig in handen houden. Als je dat niet doet, dan is er geen enkele

HEBREEËN 2,1-4 Negeer de redding die God biedt niet

garantie dat je in de juiste richting drijft, integendeel. De kans is dan veel groter dat je op de rotskust afgaat, of de wijde zee opdrijft waar in de verre omtrek geen land meer te zien is. Dit is een waarschuwing die veel christenen nodig moeten horen. Dat geldt misschien met name voor wie in een christelijk gezin is opgegroeid, of wie van jongs af aan gewend is om naar de kerk te gaan. Het kan zomaar gebeuren dat je het wel best vindt, dat je andere mensen voor je laat bidden, denken, de serieuze kant van het geloof beoefenen. Je hobbelt wel mee, maar je hoeft er niet al te veel voor te doen. Je gaat gewoon met de stroom mee. Als je zo je eigen motor uitlaat en het niet nodig vindt om zelf aan het roer te staan, dan is het gevaar niet denkbeeldig dat je ongemerkt steeds verder afdrijft.

Of, erger nog, je kunt een 'blok aan het been' zijn voor je medegelovigen. Een jongetje dat ik ooit kende was met zijn moeder aan het winkelen. Zijn zusje was er ook bij, zij zat in een kinderwagen. Toen hij moe werd en zich begon te vervelen, hield hij zelf de kinderwagen vast. Maar hij liep niet op eigen kracht verder, maar ging half aan de kinderwagen hangen zodat zijn moeder (zoals ze uiteindelijk tot haar misnoegen ontdekte) niet alleen de kinderwagen van haar dochter moest duwen en de boodschappen moest dragen, maar ook hem nog moest voorttrekken. In de kerk komen vaak mensen voor die een soortgelijk effect op de gemeente of een groep hebben. En vaak merkt de rest pas hoe het zit wanneer ze al een heel eind op weg zijn. Het is voor iedereen goed om zichzelf af en toe de vraag te stellen of je niet wat aan het afdrijven bent, en of je nog wel langzaam maar zeker vooruitgaat, en je de **boodschap** steeds meer eigen maakt zonder dat je ervan uitgaat dat je het allemaal wel weet en je verder gewoon met de stroom kunt laten meevoeren.

Het contrast dat in dit gedeelte centraal staat, zo zal duidelijk zijn, is dat tussen de wet van Mozes, die via engelen

HEBREEËN 2,1-4 Negeer de redding die God biedt niet

gegeven was en waarschuwingen (en strafbepalingen) bevatte voor wie zich er niet aan hield, en de boodschap van Jezus. Bij deze tegenstelling zien moderne westerse christenen de wet vaak als het bedreigende element en het **evangelie** van Jezus als iets dat troost, bemoedigt en geneest. Daar zit zeker wat in, maar als je de andere kant negeert, dan blijft van het evangelie weinig meer over dan een comfortabele warme deken in plaats van de opbeurende, prikkelende, levensveranderende boodschap die het in feite is. Als de koning of de premier je door een speciale boodschapper een persoonlijk bericht zou sturen, dan zou je daar echt wel aandacht aan schenken, toch? Maar als hij op een dag in eigen persoon voor je deur stond, dan zou het effect nog veel groter zijn. Dat zou het gevoel geven dat je hele wereld op de kop stond. De wet was een boodschap van de enige ware God, die hij door speciale boodschappers (de engelen) liet brengen. Maar in de boodschap van het evangelie komt de koning zelf naar ons toe om direct met ons te spreken. Wat zou er gebeuren als we zeggen dat we het te druk hebben, we liever niet gestoord willen worden om hem te woord te staan of net een mooi boek aan het lezen zijn waarvan we ons nu even niet los kunnen scheuren?

Voor het geval iemand aan hem zou twifelen komt de schrijver van Hebreeën vervolgens met duidelijke bewijzen dat de komst van Jezus en de boodschap die ze van hem ontvangen hebben, ook echt een bezoek van de koning zelf *was*. Jezus zelf had het **goede nieuws** van Gods **koninkrijk** afgekondigd; de mensen die hem gehoord hadden bevestigden dat dit inderdaad zo was (de manier waarop dit in Hebreeën gezegd wordt wijst er vrijwel zeker op dat de schrijver zelf geen volgeling van Jezus was, toen deze op aarde rondliep). Maar minstens zo belangrijk is het feit dat God zelf ervan getuigde: toen de boodschap gepredikt werd, gebeurden er allerlei dingen – tekenen, wonderen, machtige daden, vermoedelijk veel genezingen, maar misschien ook

HEBREEËN 2,5-9 Jezus als de ware mens

wel andere dingen, plotselinge bekeringen, hele gezinnen, synagoge-gemeenschappen, dorpen die veranderden.

En vooral: mensen die de boodschap geloofden, ontdekten bij zichzelf een merkwaardige, nieuwe energie, een warme, verwarrende, persoonlijke aanwezigheid die hen in staat stelde om nieuwe dingen te doen, die hun nieuwe gedachten te binnen bracht, en hen motiveerde en kracht gaf om van binnenuit andere mensen te worden. De eerste christenen wisten hoe ze deze persoonlijke presentie in henzelf moesten noemen: dat was Gods **Geest**, het geschenk van Gods aanwezigheid, ja van God zelf, en dat niet alleen in Jezus, hoe belangrijk dat ook was, maar ook als levende presentie in henzelf. In Hebreeën gaat het niet vaak over de Geest die in mensen woont, maar uit dit gedeelte (en nog een paar andere) blijkt wel dat de schrijver daar wel degelijk stilzwijgend van uitging.

Wat voor bewijzen zijn er in jouw eigen leven en in je kerk van te zien, dat de evangelieboodschap van Jezus waar is en met kracht werkt? Vind je dat een moeilijke vraag om te beantwoorden? Is dat misschien omdat jij of je kerk aan het afdrijven zijn gegaan, en de koninklijke boodschap zijn gaan negeren, waar je juist met veel meer aandacht naar zou moeten luisteren?

HEBREEËN 2,5-9

Jezus als de ware mens

⁵Welnu, de komende wereld, waarover wij hier spreken, heeft hij niet onder het gezag van engelen gesteld. ⁶Veeleer geldt dit getuigenis, ooit door iemand afgelegd:

‘Wat is de mens dat u aan hem denkt,
het mensenkind dat u naar hem omziet?’

⁷U hebt hem voor korte tijd lager dan de engelen geplaatst;

HEBREEËN 2,5-9 Jezus als de ware mens

u hebt hem met eer en luister gekroond,
⁸alles hebt u aan hem onderworpen.’

Doordat hij alles aan hem onderworpen heeft, rest er niets dat niet onder zijn gezag is gesteld. Dat alles aan hem onderworpen is, zien wij echter nu nog niet; ⁹wel zien we dat Jezus – die voor korte tijd lager dan de engelen geplaatst was opdat zijn dood door Gods genade iedereen ten goede zou komen – vanwege zijn lijden en dood nu met eer en luister gekroond is.

Een van de meest dramatische verhalen van het Oude Testament gaat over de troonopvolging van David. De koning was al oud en iedereen beseftte dat hij weldra zou sterven. Hij had een flink aantal zoons en dochters. Een van de zoons, Adonia, spande samen met de aanvoerder van het leger en een van de belangrijkste priesters om zichzelf zonder medeweten van David tot koning uit te roepen. David had evenwel aan zijn vrouw Batseba beloofd dat haar zoon, Salomo, na hem op de troon zou zitten. Toen de koning hoorde wat er gebeurd was liet hij de **priester** Sadok en de profeet Natan Salomo tot koning zalven. (Het hele verhaal is te lezen in de eerste twee hoofdstukken van 1 Koningen.) Het hele gedoe kwam neer op de vraag: wie wilde de koning dat er in het komende koninkrijk dat hij achterliet, zou heersen?

Dat is ook de vraag waarvoor de brief aan de Hebreëen ons nu stelt. Alleen gaat het nu niet over de troonsopvolging in een **koninkrijk** na het overlijden van de regerende koning, maar over de nieuwe wereld die nog moet komen, en de manier waarop God wil dat die wereld bestuurd gaat worden. Zoals uit vers 5 blijkt is de ‘komende wereld’ het voornaamste onderwerp van dit gedeelte en van de brief als geheel. Daarom loopt ‘hoop’ ook als een duidelijke rode draad door de hele brief heen. De kern van een groot deel van het betoog is daarbij dat die hoop in Jezus de **messias** al in de wereld gearriveerd is en duidelijke tekenen met zich

HEBREEËN 2,5-9 Jezus als de ware mens

meebrengt van de nieuwe wereld die er uiteindelijk zeker aankomt.

Het gedeelte waarmee we nu bezig zijn doorloopt drie fasen om dat duidelijk te maken. De eerste borduurt voort op het thema van de vorige twee gedeelten, en houdt in dat het altijd al Gods bedoeling was dat zijn enige Zoon boven de engelen zou staan, zelfs boven de engelen door wie het Joodse volk de **wet** ontvangen had. Maar hier gaat het over die superioriteit met het oog op de *toekomstige taak* waartoe de Zoon bestemd is. Het is Gods bedoeling dat in de wereld die komen gaat de oorspronkelijke scheppingsorde eindelijk werkelijkheid wordt, namelijk dat mensen die gehoorzaam zijn aan God zelf en volledig op hém vertrouwen op een wijze en creatieve manier over de wereld heersen. In Genesis 1 en 2 lees je hoe Adam en Eva de tuin en de dieren onder hun hoede krijgen. Die rol is weliswaar sinds de ‘zondeval’ in Genesis op alle mogelijke manieren in verval geraakt, maar wordt in Psalm 8 nogmaals onderstreept. En dat is de psalm die hier in Hebreeën aangehaald wordt. ‘Wat is de mens?’, is de vraag die deze psalm stelt. Waarom gaat God op zo’n speciale manier met hem om, terwijl hij binnen het geheel van de schepping zo klein en onbeduidend is? Het antwoord op die vraag is een mysterie, maar wel duidelijk: de mensen lijken nu nog onder de engelen te staan, maar het is Gods bedoeling dat ze de ware heersers van de wereld zullen worden. Dat is wat het betekent dat de mens ‘met eer en luister gekroond’ is.

Dit gedeelte geeft er echter ook nog een andere wending aan. In vers 6 wordt over ‘de mens’ gesproken, in enkelvoud. De uitdrukking ‘mensenkind’ in het volgende vers kon voor de Joodse lezer van toen ook gewoon ‘mens’ betekenen. Maar voor iemand die met het boek Daniël of het onderwijs van Jezus bekend was, kon dat ook op de ‘messias’ wijzen. Daarmee wordt het feit onderstreept dat de messias nu als de *ware, echte, authentieke, representatieve mens*

HEBREEËN 2,5-9 Jezus als de ware mens

gezien moet worden. Dat is wat in Hebreeën bedoeld wordt, zoals ook wel blijkt uit de manier waarop in de laatste regel van het citaat (over God die alles aan hem onderwerpt) aangeknoopt wordt bij de woorden uit Psalm 110 die in 1,13 geciteerd werden ('Neem plaats aan mijn rechterhand, tot ik van je vijanden een bank voor je voeten heb gemaakt'). Net als Paulus in 1 Korintiërs 15,20-28 doet, worden hier in de brief aan de Hebreeën die teksten over de messias en over de 'ware mens' samengebracht om daardoor te wijzen op de *toekomstige* taak van Jezus in Gods nieuwe schepping en tegelijk op zijn *huidige* verheven positie. Een gedachte die daar in Hebreeën bij komt (die Paulus in zijn betoog niet nodig had), is dat dit volgens Psalm 8 betekent dat de messias boven de engelen staat. Daarmee is dit belangrijke stukje van het betoog in de brief nu rond.

De tweede fase in dit gedeelte is de gedachte, die al begon door te schemeren, dat Jezus nu al de status heeft bereikt die God voor de mens in het algemeen in gedachten had. Hier stuiten we op iets waarvan we zullen zien dat het typerend is voor de manier waarop in Hebreeën het Oude Testament verstaan wordt. In de psalm gaat het over de mensheid in het algemeen die een positie van gezag over de wereld heeft: alles is 'aan zijn voeten gelegd'. Maar, zo klinkt het in de brief, het is duidelijk dat dát nog niet gebeurd is. De mens heerst niet over de wereld, in ieder geval niet in de zin dat hij Gods orde en gerechtigheid voor de hele schepping laat gelden. De wereld kent nog heel veel chaos. Is deze psalm wel serieus te nemen?

Het antwoord op die vraag is 'ja': het is wel degelijk gebeurd, namelijk in de persoon van Jezus. In dat opzicht vertegenwoordigt hij de mensheid. Na zijn aardse periode van lijden en sterven (toen hij inderdaad 'lager dan de engelen' stond) is hij tot Heer verheven. Daardoor staat hij nu in de positie die vanaf het begin voor de mensheid als geheel bedoeld was. Hij is voor ons allemaal uitgegaan, Gods toe-

HEBREEËN 2,5-9 Jezus als de ware mens

komst in, de toekomst waarin de wereld orde en gerechtigheid zal kennen en gered en genezen zal zijn. Deze verhoging van Jezus en het feit dat wij die hem volgen, die kunnen vieren en eruit kunnen leven, is een van de belangrijkste thema's van de hele brief.

Maar in welk opzicht is iets wat met Jezus en alleen met hem gebeurd is voor ons allemaal van belang? Met die vraag komen we bij de derde fase in deze verzen, die in wat volgt nog verder uitgewerkt wordt. Jezus *vertegenwoordigt* zijn volk. In een parlementaire democratie stemmen mensen om anderen die hen *vertegenwoordigen* in de gemeenteraad of het parlement te krijgen. Ze kunnen daar niet allemaal aan deelnemen, tenminste niet op de manier waarop dat in de kleine gemeenschap van het oude Athene, de geboorteplaats van de democratie, gebeurde. Daar kwamen alle burgers samen en konden ze allemaal het woord voeren en stemmen. Tegenwoordig gaat het erom een goede manier te vinden om iemand aan te wijzen die *namens hen* kan spreken, een persoon die hun hoop en hun angst, hun behoeften en verlangens kan verwoorden. Omdat hun vertegenwoordiger daar is en zij zelf niet, krijgt hij of zij ook een *vervangende* functie, in de zin dat die persoon voor hen dingen doet die ze om diverse redenen daar zelf niet kunnen doen.

Om iets dergelijks gaat het ook steeds weer in het Nieuwe Testament, wanneer er geschreven wordt over Jezus die zowel de messias van Israël als de ware Heer van de wereld is. Als hun messias *vertegenwoordigt* Jezus Israël. In Gods plan was Israël op zijn beurt weer bestemd om het volk te zijn dat de hele wereld vertegenwoordigde, en daarom vertegenwoordigt Jezus ook die veel grotere gemeenschap. Dat betekent dat hij ook als hun plaatsvervanger kan optreden door voor hen te doen waartoe zij zelf niet in staat waren. De schrijver van Hebreëen vat dit hier mooi samen: in zijn lijden en sterven was Jezus dankzij de genade van God in staat om zijn dood 'iedereen ten goede te laten komen'. Een

1. Hebreeën 1

Opening

Waar zie je dat mensen in de cultuur waarin we leven, proberen om hun eigen spiritualiteit te ervaren en tot groei te brengen?

Studie

1. Wat leer je met name in 1,1-4 over Jezus?
2. Op welke manier nodigt de schrijver ons in vers 1-4 uit om de totale Bijbelse geschiedenis in ogenschouw te nemen, en te zien hoe deze in Jezus tot een climax komt?
3. In vers 5 worden twee oudtestamentische teksten aangehaald (Psalm 2,7 en 2 Samuel 7,14). In welk opzicht geven deze citaten meer inzicht in wie Jezus is?
4. In vers 6-7 haalt de schrijver teksten uit twee psalmen aan (97,7 en 104,4). Wat zeggen deze over het verschil tussen Jezus en de engelen?
5. In vers 8-9 wordt Psalm 45,7-8 aangehaald en op Jezus toegepast. Hoe zal de regering van de messias er volgens deze psalm uitzien?
6. Als je aan de huidige toestand in de wereld denkt, welke dingen roepen dan in jou een verlangen op dat Jezus zal gaan regeren?
7. Waarom zou de schrijver van Hebreeën ervoor gekozen hebben om de woorden van Psalm 102,26-28 aan te halen (vers 10-12)?
8. In vers 13 wordt nog een psalm aangehaald, namelijk Psalm 110. In vers 13-14 zet de schrijver opnieuw Jezus en de engelen tegenover elkaar. Wat is de taak van de engelen vergeleken met die van de messias?

BIJBELSTUDIEGIDS

9. In welk opzicht wordt in vers 5-14 onderstreept dat Jezus superieur is aan de wet?

10. Met welke concrete verleidingen om je geestelijke horizon te verruimen hebben jij en je kerk of geloofsgemeenschap te maken?

11. In de persoon van de Zoon geeft God zichzelf aan ons, in een 'cadeauverpakking' zou je kunnen zeggen. Wat zou jij kunnen doen om meer aandacht aan Jezus zelf te besteden, en minder met de 'verpakking' (de engelen, de wet, de profeten enzovoort) te 'spelen'? Hoe kun jij je meer richten op de aanbiddende en dienende taak waartoe hij je geroepen heeft?

Gebod

Neem de tijd om de messias te loven en te prijzen. Richt je op Jezus als de climax van de hele geschiedenis, en dank in het bijzonder voor de diverse kanten van zijn regering.

2. Hebreëen 2

Opening

Vertel over een situatie waarin iemand je een waarschuwing gaf waaraan je niet veel aandacht gaf. Wat gebeurde er?

Studie

1. Op welke wijzen werd volgens 2,1-4 de boodschap van de redding in Jezus benadrukt?
2. Vergelijk dit met de boodschap die via de engelen kwam. Wat zijn de verschillen of overeenkomsten?
3. Waarin is in je leven of dat van je christelijke gemeenschap te zien dat de boodschap van Jezus waar is en kracht heeft?

BIJBELSTUDIEGIDS

4. Hoe spreekt de schrijver in vers 5-9 over de toekomstige rol van Jezus in Gods nieuwe schepping en over zijn huidige positie?
5. Hoe wordt Jezus als vertegenwoordiger neergezet (vers 5-9)?
6. Wat betekent het in het leven van alledag voor je dat Jezus Christus namens ons al met de dood heeft afgerekend, en als rechtmatige Heer reeds over de wereld heerst?
7. Op welke manieren wordt in de verzen 10-18 het beeld van het gezin gebruikt?
8. Wat zegt de schrijver in de verzen 10-18 over de redding van de mensheid door Jezus?
9. In welke opzichten vervult Jezus de rol van hogepriester (vers 17-18)?
10. Als je de verzen 10-18 leest, in welk opzicht kun je Jezus dan als pionier omschrijven?
11. Welk beeld van Jezus uit hoofdstuk 2 (zoals vertegenwoordiger, oudere broer, hogepriester, pionier) spreekt je het meest aan, en waarom?
12. Hoe helpt dit beeld je om 'het roer van je boot goed in de hand te houden' en het geloof vast te houden?

Gebed

Neem de tijd om stil te worden en te mediteren over het beeld van Jezus in dit gedeelte dat je aanspreekt. Wat zegt Jezus door dit beeld tegen je, naar jouw idee?

3. Hebreeën 3

Opening

Geef een voorbeeld van iets waarover je erg enthousiast was, maar waarvoor het enthousiasme door de tijd heen vervaagde. Hoe kwam het dat het vervaagde?

Studie

1. Wat bedoelt de schrijver als hij in vers 1 zegt dat zijn lezers 'deel hebben aan de hemelse roeping'?
2. Hoe zet de schrijver in de eerste zes verzen Mozes en Jezus naast en tegenover elkaar?
3. In vers 1 heeft de schrijver het over 'het geloof dat wij belijden'. Hoe komt het dat wij er niet altijd klaar voor zijn (of er niet toe bereid zijn) om tegenover anderen ons geloof te belijden?
4. In welk opzicht is de tocht van de Israëlieten door de woestijn te vergelijken met de positie waarin de eerste christenen zich bevonden? Wat zijn de verschillen?
5. Wat is de grootste uitdaging die de schrijver van Hebreeën in vers 12-13 zijn lezers voorhoudt?
6. De schrijver wil voorkomen dat de Hebreeën naar de wet terugkeren; ze moeten Jezus blijven volgen en vertrouwen. In welke oude gebruiken of gewoonten heb jij de neiging om terug te vallen, in plaats van in Jezus op God te blijven vertrouwen?
7. Hoe kunnen we onszelf ervoor bewaren om af te dwalen en ons hart te verharderen?
8. Wat betekent het in de context van dit hoofdstuk om 'deelgenoot van Christus' te zijn (vers 14)?

BIJBELSTUDIEGIDS

9. Met drie gerichte vragen komt de schrijver terug op de tocht door de woestijn (vers 16-18). Wat probeert hij hiermee over te brengen?

10. Jezus is nu in de wereld aan het werk om Gods koninkrijk op aarde te verbreiden. Hoe kan het ons helpen om als trouwere volgelingen van hem te leven, als we dat feit goed in de gaten houden?

11. Wat maakt dat wij geneigd kunnen zijn om te denken dat we niet van Jezus kunnen wegraken of afdwalen?

12. Wat kunnen we doen om geestelijke zelfvoldaanheid bij onszelf tegen te gaan?

Gebed

Bid om kracht om niet toe te geven aan de verleiding om op oude gewoonten terug te vallen of andere dingen of mensen dan Jezus te vertrouwen. Vraag God om alle zelfvoldaanheid verre van je te houden en je te helpen je stevig aan hem alleen vast te klampen.

4. Hebreëen 4

Opening

Vertel hoe de perfecte rustdag voor jou eruit zou zien.

Studie

1. Lees vers 1-13. Welke twee voorbeelden van rust (naast de intocht in het beloofde land) worden in vers 1-10 omschreven?

2. In welke opzichten verschillen de drie soorten rust van elkaar?

3. In vers 1-13 spreekt de schrijver tot vijfmaal toe over het 'binnengaan van de rust'. Door welke dingen zou iemand verhinderd kunnen worden om dat te doen?

BIJBELSTUDIEGIDS

4. Welke dingen kunnen er zoal voor zorgen dat we struikelen en in ongelooft vervallen?
5. In vers 10 staat dat iedereen die de toekomstige rust zal binnengaan, van al zijn werken zal uitrusten. Aan wat voor 'werken' zal de schrijver hier denken?
6. Allemaal lopen we gevaar om meer op de dingen die we zien te vertrouwen, dan op God. Hoe kun je de belofte van Gods uiteindelijke, eeuwige rust voor ogen houden?
7. Als de schrijver in vers 12 'Gods woord' noemt, denkt hij dan alleen aan het Oude Testament, of heeft hij ook nog andere dingen op het oog? Leg uit.
8. Wat werkt Gods woord volgens de verzen 11-13 uit?
9. Hoe helpt dit je om de geleidelijke erosie van je geloof tegen te gaan, die uiteindelijk in ongelooft eindigt?
10. Welke dingen weerhouden je ervan om tijd in gebed en meditatie met de Schrift en Jezus, met het geschreven en het levende woord van God, door te brengen?
11. Gods woord is van wezenlijk belang voor onze geestelijke groei, en om te weten wat er diep vanbinnen plaatsvindt, maar welke andere dingen kunnen je hierbij helpen?
12. Wat zou je deze week concreet kunnen doen om je voor de reiniging en heling van Gods woord open te stellen, zoals die in vers 11-13 beschreven worden?

Gebed

Neem even de tijd om Psalm 95 door te lezen. Gebruik de woorden van die psalm om bij Jezus te komen en je gebedstijd aan te sturen.

5. Hebreëen 4,14-5,14

Opening

Vertel over moeilijke lessen die je geleerd hebt, en hoe dat in zijn werk ging. In hoeverre gaf deze ervaring je mededogen voor anderen die in een vergelijkbare situatie zitten?

Studie

1. Op welke wijze vervult Jezus de taak van hogepriester, zoals die in 4,14-5,10 uiteengezet wordt?
2. In welke opzichten stijgt Jezus volgens dit gedeelte uit boven de functie van hogepriester voor Israël?
3. Waar is Jezus nu, en wat doet hij daar (4,14)?
4. Wat betekent het voor jou dat je weet dat Jezus met je zwakheden kan meevoelen (4,15)?
5. Wat houdt het in het licht hiervan in dat de gelovigen met vrijmoedigheid voor de troon van de genade mogen komen (4,16)?
6. Het lijkt erop dat er Joden waren die de vroege christelijke beweging (en ook Jezus zelf) ervan beschuldigden dat ze een positie wilden innemen die (volgens hen) uitsluitend en voor altijd aan de tempel in Jeruzalem toekwam. Wat heeft 5,4-6 over dit vraagstuk te zeggen?
7. Aan welke gebeurtenissen uit Jezus' leven moet je denken als je 5,7-8 leest?
8. In welk opzicht helpt dit om te verklaren wat het voor Jezus betekende om zoon te zijn?
9. In 5,11-14 wil de schrijver de lezers wakker schudden met een dubbele uitdaging. Waarvan beschuldigt hij hen?

BIJBELSTUDIEGIDS

10. Aan wat voor een soort 'volwassenheid' denkt de schrijver hier?
11. Wanneer vind je het moeilijk om te onderscheiden tussen juist en onjuist gedrag?
12. Hoe kunnen we groeien in het vermogen om het onderscheid tussen die twee beter te zien?

Gebed

Oefen je in het 'met vrijmoedigheid bidden' wanneer je de troon van de genade nadert. Bid en mediteer een tijdje over de waarheid dat Jezus met je meevoelt.

6. Hebreëen 6

Opening

In wat voor dingen die je begonnen bent, ben je halverwege verزند geraakt, en hoe kwam dat?

Studie

1. Wat wordt er bedoeld met de diverse fundamentele 'beginselen' die in vers 1-2 genoemd worden?
2. Waarom zijn dit dingen die je niet opnieuw zou moeten hoeven leren, wanneer je eenmaal aan het leven als christen begonnen bent?
3. Welke stappen zouden jij of je gemeenschap kunnen zetten om ervoor te zorgen dat de gemeenteleden goed begrijpen waarom mensen gedoopt worden, wat de opstanding precies inhoudt en waarom het nodig is om erin te geloven, en wat 'werken die tot de dood leiden' (dode werken) zijn en waarom je die moet belijden?
4. Leg uit wat met elk van de uitspraken in vers 4-5 bedoeld wordt, waar uitgebreid verteld wordt wat er gebeurt als je christen wordt.

BIJBELSTUDIEGIDS

5. De schrijver wil graag op diepere dingen ingaan en zijn lezers die onderwijzen. Wat zegt het beeld van het land in vers 7-8 over de redenen die hij hiervoor aangeeft?
6. In vers 4-6 houdt de schrijver ons in feite de volgende vraag voor: wat zou ons of bepaalde personen in onze christelijke gemeenschap ertoe kunnen verleiden om het geloof de rug toe te keren, en zich bij de algemene tendens aan te sluiten om te spotten met het evangelie en de kerk? Probeer een antwoord op deze vraag te vinden.
7. Wat komt eruit als jij je niveau van energie en enthousiasme voor 'goede werken en liefdevol dienen' op dit moment vergelijkt met hoe het was toen je pas christen was? Leg uit.
8. Welke concrete daad van liefde en dienstbaarheid zou je deze week kunnen ondernemen?
9. Hoe kunnen wij de geloofswaarheden van Gods trouw en onze eigen menselijke inspanningen in het dagelijkse leven als gelovige goed in evenwicht brengen of houden?
10. Welke bemoediging kun je als gelovige halen uit wat er in vers 13-20 over het leven van Abraham verteld wordt?
11. In welk opzicht is Jezus voor ons een 'anker', wanneer de stormen van het leven toeslaan (zie vers 19)?
12. Op welke punten van je leven heb je het nodig om op Gods beloften te blijven vertrouwen?

Gebed

Bid een tijdje in stilte en denk na over de beloften die God gedaan heeft. Vraag God om je zijn beloften aan jou te laten zien en probeer te luisteren naar wat hij zegt.

7. Hebreeën 7

Opening

Vertel over een keer waarop je een 'betere' manier ontdekte om iets te doen. Denk aan een nieuwe manier om iets op te bouwen, iets beter te organiseren of een probleem meer invoelend te benaderen. Hoe voelde het om te ontdekken dat het beter kon?

Studie

1. Wat leer je in vers 1-10 over Melchisedek?
2. Levi, een van de twaalf zoons van Jakob en achterkleinzoon van Abraham, was de stamvader van de stam die de priesters voor Israël leverde. Wat wordt er in vers 4-10 gezegd dat aantoont dat Melchisedeks priesterschap hoger dan dat van Levi was?
3. Welke overeenkomsten tussen Melchisedek en Jezus komen in dit stuk naar voren?
4. Op welke terreinen van je leven krijg je meer zekerheid als je beseft dat Jezus niet alleen je koning, maar ook je hogepriester is? Hoe gaat dat in zijn werk?
5. Welke andere verschillen tussen Jezus' priesterschap en dat van Levi en diens afstammeling Aäron komen in vers 11-19 nog maar naar voren?
6. Wat is de 'volmaaktheid' (oftewel het doel) waarover het in vers 11 en 19 gaat?
7. Wat was het doel van het oude religieuze systeem van Israël?
8. Welke voorbeelden ken je van het gegeven dat God deze wereld, door het nieuwe stelsel in Jezus, tot voltooiing brengt?

BIJBELSTUDIEGIDS

9. Wat betekent het voor onze verlossing dat Jezus een 'betere' priester is dan die onder het oude verbond?
10. In welk opzicht of op welke terreinen hebben wij wel eens de neiging om te vergeten hoezeer Jezus in ons geloof centraal staat?
11. Op welke wijze kun je deze week je dankbaarheid aan Jezus tot uitdrukking brengen?

Gebed

Gebruik korte uitspraken van lof en dank voor alles wat Jezus is en wat hij voor de wereld en voor jou persoonlijk tot stand heeft gebracht.

8. Hebreëen 8

Opening

Hoe zou het komen dat mensen weleens genoeg nemen met een kopie of iets van lagere kwaliteit, in plaats van de 'echte' versie te willen?

Studie

1. Welke omschrijving geeft de auteur in vers 1-6 van de huidige en blijvende rol die Jezus speelt?
2. Wat is jouw reactie hierop? Wat voel of denk je?
3. Met welke bewijzen toont de schrijver van Hebreëen aan dat de tabernakel een kopie van het ware heiligdom was (zie Heb. 8,5 en Ex. 25,40)?
4. Voor het laatst wordt in dit gedeelte het verschil tussen Jezus en het priesterschap dat er vóór hem was geschetst. Wat maak je uit vers 1-6 op over (met name) dit laatste verschil?